

Ansøgning om at deltage i 2. runde af DK2020

UDKAST

[ansøgningen følger skabelon fra DK2020]

Oplysninger om ansøger

Kontaktperson

Nicolaj Krogh Jensen, konsulent, Klima og grøn omstilling

Øvrige teamdeltagere

Alle deltagere i jeres tværfaglige DK2020-team

Lars Clement, kommunaldirektør

Jonas Kroustrup, chef for Plan, Teknik og Miljø

Hans Brok-Brandi, afdelingschef Klima, Vand og Natur

Jacob Mogensen, anlægskoordinator, Klimatilpasning

Mette Fisker, miljømedarbejder, Spildevand

Lars Møller, miljømedarbejder, Vandmiljø

Maria Molde, konsulent, Klima og Grøn omstilling

Susanne Skårup, konsulent, Klima og Grøn omstilling

Motivation for deltagelse

Beskriv, hvorfor jeres kommune ønsker at deltage i DK2020 projektet (max. 2000 anslag).

Skanderborg Kommune har gennem et årti haft fokus på klimatilpasning, klimagasreduktioner og energioptimering. Byrådet har i maj 2020 vedtaget en ny Klima-, energi- og ressourcepolitik (bilag 1). Én målsætning er 70 % CO₂-reduktion i 2030 set i forhold til 1990 for kommunen som geografi, en anden at kommunen som virksomhed skal være CO₂-neutral i 2025.

Deltagelse i DK2020 giver mulighed for at videreudvikle nuværende klimatiltag, og øge ambitionsniveauet for indsatsen, med et langsigtet mål om CO₂-neutralitet for kommunen som geografi i 2050. Samtidig vil en DK2020-plan sikre, at kommunen er godt rustet mod negative konsekvenser af klimaforandringerne.

Skanderborg rummer i dag et stort klimapotentiale. Mange lokale virksomheder rykker allerede på den grønne omstilling, og kommunen har engagerede og aktive lokalsamfund, der sætter nye standarder for hvordan der kan rykkes når borgerne går forrest. Men udfordringerne er stadig store, og der er brug for at tage alle virkemidler i brug for at nå i mål – både i 2025, 2030 og i 2050.

Derfor er der brug for den sparring, viden, netværk og samarbejdsmuligheder, som ligger i DK2020. Både for at styrke indsatsen inden for kommunegrænsen, men også samarbejdet med andre kommuner, da mange løsninger skal findes på tværs af kommunegrænser, ikke mindst på områder som klimatilpasning, transport/mobilitet og landbrug.

DK2020-processen spiller godt sammen med de eksisterende klimatiltag i kommunen. Her vil tiltagene i det nuværende klima-, energi- og ressourcekatalog (vedlagt) være iværksat med udgangen af 2023. Samtidig er der taget hul på arbejdet med en revision af spildevandsplanen. Nye regler for spildevandsselskaber betyder, at klimatilpasning fremover bliver forankret i spildevandsplanen, som et naturligt element, da det nu er muligt at kombinere et differentieret serviceniveau med håndtering af klimavand.

Skanderborg Kommune vil bidrage aktivt ind i DK2020-samarbejdet, og stille kommunens viden og erfaringer med klimatilpasning og grøn omstilling til rådighed for de øvrige deltagere.

DK2020-planen, og de indsatser den rummer, vil derfor ligge i tidsmæssigt forlængelse af nuværende klimatiltag, og vil bidrage til at kvalificere og løfte den samlede indsats i Skanderborg Kommune.

Kommunens bidrag

Uddyb projektets ledelsesmæssige forankring i kommunen, inkl. hvilke og hvor mange ressourcer der vil blive afsat til projektet (max. 2000 anslag).

Ansvaret for DK2020-planen ligger i Byrådet. Samtlige fagudvalg vil blive involveret i løbet af tilblivelsesprocessen.

Tiltag i relation til DK2020, der skal behandles politisk, vil i udgangspunktet blive taget op i relevante fagudvalg. Det forventes dog, at der vil være en overvægt af sager, der har sit udspring i Miljø- og Planudvalget.

Borgmesteren for Skanderborg Kommune er projektejer.

Koncernledelsen – der dækker alle stabe og fagområder - vil fungere som styregruppe for tværgående initiativer, og har kommunaldirektøren som formand.

Teamet, som er listet indledningsvist, forventes at varetage en væsentlig del af de løbende opgaver med at udarbejde DK2020-planen.

Supplerende forventes der nedsat arbejdsgrupper med relevant ledelsesmæssigt ophæng ad hoc, i forhold til centrale indsatser, eksempelvis i forhold til at skabe alliancer med landbruget og erhvervslivet, kobling til forsyningselskaberne, til samskabelse med borgerne, metode og scenarierarbejde mv.

Skanderborgs projektleder for DK2020 er organisatorisk placeret i afdelingen Klima, Vand og Natur under fagsekretariatet Plan, Teknik og Miljø. Ressourcemæssigt er der afsat et årsværk til at udarbejde en DK2020 klimaplan for Skanderborg Kommune.

I processen trækkes der på erfaringer og faglig ekspertise på tværs af organisationen – således at formuleringen af DK2020-planen for Skanderborg og særligt de klimatiltag, der følger af planen, komplementerer kommunens løbende arbejde med blandt andet erhvervsudvikling, affaldshåndtering, byplanlægning, indkøb, forsyning, energi, transport, bygninger, uddannelse og folkeoplysning.

Det betyder, at stort set hele organisationen har en rolle at spille i tilblivelsen og implementeringen af planen, herunder blandt andet:

- Plan og byudvikling
- Indkøb
- Kommunale ejendomme
- Landbrug
- Vej og Trafik
- Klima, Vand og Natur
- Klima og Grøn omstilling
- Børn og Unge
- Byrådssekretariatet
- Kultur og Erhverv

Hvad angår klimatilpasning, har byrådet bevilget midler (1,2 mio. kr.) til udarbejdelse af risikovurdering og kortlægning af områder i kommunen, som kunne være i fare for oversvømmelser.

Endelig er der afsat midler til finansiering af blandt andet scenariewarbejdet (BAU og reduktionsstier), opdatering af CO₂-regnskaber, drivhusgaseffekter af virkemidler mv.

Klimamål og delmål

Beskriv kommunens nuværende klimamål og evt. delmål (max. 2000 anslag).

Reduceret udledning af klimagasser

Byrådet vedtog i maj 2020 en klima-, energi- og ressourcepolitik for Skanderborg (bilag 1). Politikken rummer følgende målsætninger:

CO₂ -målsætninger:

- Skanderborg Kommune har som samfund reduceret udledningen af CO₂ med 70 % i 2030, set i forhold til udledningen i 1990
- Skanderborg Kommune er som virksomhed CO₂-neutral i 2025

Ressource-målsætninger (cirkulær økonomi):

- Skanderborg Kommune har både som samfund og virksomhed i 2030 i videst muligt omfang begrænset sit forbrug af ressourcer, ligesom flest mulige ressourcer genbruges, genanvendes og genudnyttes
- I den til hver tid gældende affaldsplan fastsætter Skanderborg mål for kommunens nedbringelse af den samlede mængde husholdningsaffald samt genanvendelsesprocenten

Politikkens målsætninger realiseres gennem 6 strategispor – Energi og elektrificering, Transport, Udvikling af land og by, Ressourcer, Fællesskaber og formidling, Skanderborg Kommune går forrest.

Klimatilpasning

Byrådet vedtog i 2014 den gældende Klimahandlingsplan sammen med Skanderborg Forsyning A/S (bilag 5). Målsætningen med planen er, at Skanderborg Kommune og Skanderborg Forsyning

løbende skal sikre, at grundlaget for god klimatilpasningsplanlægning er til stede ved indsamling af nye data og kvalificering af eksisterende grundlag.

Det er en fælles målsætning, at klimaløsninger skal give kommunens borgere flere og lettere adgang til grønne arealer – i byerne og i det åbne land. Klimatilpasning kan på denne måde skabe rammerne for, at byområder, landskaber og naturarealer indgår i kommunens indsats for sundhed og forebyggelse.

Det fremgår af planen, at de smarteste og mest brugbare løsninger findes sammen med de, som bor og færdes der, hvor klimaløsningerne skal etableres. Kommunen vil derfor også fremover skabe løsninger sammen med borgere, erhvervsliv og foreninger.

Herudover er målet, at problemerne så vidt muligt løses inden for kommunegrænsen, så det undgås at eksportere dem til nabokommunerne.

Indsatser og projekter

Beskriv, hvor og hvordan klimaindsatsen er forankret i kommunen, inkl. centrale indsatser og projekter (max. 2000 anslag).

Reduceret udledning af klimagasser

For at føre klima-, energi og ressourcepolitikken ud i livet, har byrådet vedtaget et Klima-, energi- og ressourcekatalog med mere end 30 konkrete tiltag (bilag 2 og 3). Kataloget er delvist finansieret.

Der er desuden etableret en klimapulje på 4,2 mio. kr. årligt, som øges til 4,8 mio. fra 2023. Klimapuljen anvendes til at understøtte initiativer, der bidrager til at indfri målsætningerne i klima-, energi og ressourcepolitikken, eksempelvis tiltag fra kataloget. 0,5 mio. kr. fra puljen uddeles årligt til klimatiltag, initieret og drevet af borgere og foreninger.

Ansvar for at sikre fremdrift er administrativt placeret i Plan, Teknik og Miljø. Tre medarbejdere beskæftiger sig med klima og grøn omstilling, og med at implementere tiltag fra kataloget, indsatser finansieret af klimapuljen, EU-projekter mv., oftest i et bredt samarbejde på tværs af organisationen. Samtidig spiller en række afdelinger, herunder Indkøbsafdelingen og Kommunale Ejendomme, en meget væsentlig rolle i forhold til at indfri politikkenes målsætninger.

I samarbejde med erhvervsrådet tilbydes små og mellemstore virksomheder bistand til udvikling og implementering af grønne forretningsmodeller, ligesom der er etableret et netværk for grøn forretningsudvikling med 20 deltagende virksomheder.

Både borgere og erhvervsliv har været involveret i formuleringen af en række anbefalinger, som er indarbejdet i den nuværende politik. Efter politikkenes vedtagelse har borgere, virksomheder og andre interesserede kunne gå til ”klima” via en række online klimacaféer, som en del af indsatsen for at mobilisere og engagere endnu flere omkring at reducere CO₂-udledningen. God klimaviden bliver delt i kommunens Facebookgruppe, Grøn Skanderborg, der samler over 900 borgere, virksomheder og andre, der interesserer sig for klima og grøn omstilling.

Byrådet har i maj 2021 vedtaget en ny indkøbspolitik, der skal sikre at de knap 1 mia. kr. der købes ind for årligt, går til grønne produkter og services, og er med til at trække markedet i en mere bæredygtige retning.

Klimatilpasning

Klimahandlingsplanen er suppleret af en Indsatsplan (bilag 6).

Indsatsplanen beskriver på et overordnet plan de mulige løsninger, der kan arbejdes med indenfor 16 indsatsområder, samt en række generelle indsatser kommunen og forsyningen vil sætte i værk, og som siden er gennemført.

Der er aktuelt 2 større klimaprojekter under projektering, og disse forventes færdigetablet ved udgangen af 2023. Dermed er der udført 12 klimatilpasningsprojekter i kommunens større byer, hvor fokus har været på at klimasikre op til 100 års regnvejrshændelser. Flere opsamlingsbassiner er placeret strategisk, hvor de samtidigt bidrager rekreativt og til nye samværsformer.

Skanderborg Kommune er en del af Coast to Coast Climate Challenge, et 6-årigt klimatilpasningsprojekt, der løber til 31. december 2022. Kommunen og Forsyningsvirksomheden arbejder sammen med 30 partnere om at skabe en klimarobust region. Det sker ved blandt andet at formulere en fælles langsigtet strategi blandt de lokale aktører; ved at implementere de kommunale klimatilpasningsplaner målrettet, idet de nødvendige analyser og aktiviteter koordineres, og ved at identificere og forbedre ressourcer og kapaciteter blandt borgere, kommuner, forsyningsselskaber og virksomheder i vandbranchen.

Ansvar for klimatilpasning ligger administrativt ved Plan, Teknik og Miljø, og gennemføres i tæt samarbejde med Skanderborg Forsyning A/S. Projekterne har over årene givet et tværsektorielt løft til samarbejdskulturen mellem kommune og forsyning omkring håndteringen af klimaproblemet.

Data

Beskriv, hvilke data I har til rådighed til brug for klimaarbejdet, herunder jeres drivhusgasregnskab og hvornår det er fra, og hvilke scenarier I benytter i jeres klimatilpasningsindsats (max. 2000 anslag).

Reduceret udledning af klimagasser

I regi af Region Midtjylland og i samarbejde med regionens kommuner, har Skanderborg kommune siden 2007 fået udarbejdet et omfattende Energi- og CO₂-regnskab, der er udarbejdet efter Energistyrelsens retningslinjer. Udledningen for kommunen som geografi lå i 2018 (seneste data) på 308.000 tons CO₂, et fald på godt 30 % siden 2007.

I 2021 fik kommunerne i fællesskab tillige udarbejdet et klimaregnskab for 2018, der ud over energi også omfatter landbrug og arealanvendelse. Regnskabet omfatter også et estimat på CO₂-udledningen for Skanderborg kommunes geografi i 1990.

Skanderborg Kommune har været Klimakommune i regi af Danmarks Naturfredningsforening. Med det afsat udarbejdes der årligt, af en af kommunens klimamedarbejdere, CO₂-regnskab for kommunen som virksomhed. Udledningen er siden 2009 faldet med 73 %, og udgør i 2020 3.439 tons.

Ovennævnte regnskaber er tilgængelige via kommunens hjemmeside.

I forbindelse med udarbejdelse af klima-, energi- og ressourcopolitikken i 2020, blev der udarbejdet business as usual og målscenarier for henholdsvis kommunen som geografi og som virksomhed (bilag 4). Afsættet var blandt andet Energi- og CO₂-regnskabet for 2017 samt Energistyrelsens basisfremskrivning fra 2019.

Klimatilpasning

I 2021 og 2022 har byrådet afsat midler til at gennemføre risikovurderinger. Den nye risikovurdering skal afdække, om der er områder der kræver klimasikring, og i hvilket omfang der skal sættes ind. Vurderingen indarbejdes i Spildevandsplanen, der er under revision.

Kommuneplanens befolkningsfremskrivning giver mulighed for befolkningsvæksten forøges fra 62.000 til 70.000 over en 12 års periode. Der udlagt ca. 145 ha. til nyt erhverv i samme periode.

Det giver afsmitning på infrastruktur og belagte arealer, hvor der skal ske en vandafstrømning fra Grundvandstigninger påvirker nogle områder, og vil blive inddraget i kortlægningen.

I baggrundsmaterialet til Klimatilpasningsplanen blev der udpeget ca. 80 områder med større og mindre problemer omkring vand. Der er siden kommet nyt digitale værktøjer, KAMP og HIP, der giver et grundlag for bedre og mere præcise beregninger.

Udfordringer

Beskriv centrale udfordringer og 'huller' i jeres klimaarbejde, både ift. forebyggelse af og tilpasning til klimaforandringer. Hvad ønsker I hjælp og sparring til? (max. 2000 anslag)

Reduceret udledning af klimagasser

Generelt har kommunen brug for al den viden og kapacitet der kan trækkes på, når det kommer til klima og grøn omstilling. Det er et komplekst felt, både teknologisk og adfærdsmæssigt, og DK2020-processen vil bidrage til at supplere den viden og ekspertise organisationen rummer og dermed løfte indsatsen.

Nedenfor er nævnt nogle af de centrale indsatsområder.

Transport og mobilitet udgør knap halvdelen af udledningerne i kommunen. Derfor er det et væsentligt indsatsområde. Vi kan understøtte med en tidssvarende ladeinfrastruktur, men har behov for sparring og input til alternative tilgange, der kan supplere vores mobilitetsinitiativer, som en samkørselsapp, kør-med-stoppe-steder, el-cykel-låneordning mv.

Landbrug er et nyt felt for kommunen, og en sektor der står for knap 25 % af de samlede udledninger i kommunen. Skanderborg har taget hul på opgaven med at hjælpe grundejere i gang med lavbundsprojekter, og der er opbakning i byrådet til et større projekt i Illerup ådal i samarbejde med Naturstyrelsen. Men der er behov for viden, erfaringer, virkemidler, samarbejdsmodeller, afklaring af kommunens muligheder og handlerum mv., blandt andet i forhold til udtagning af lavbundsgrunde, på dette felt, for at understøtte omstillingen.

En stor del af omstillingen skal ske gennem ændret adfærd hos borgere og virksomheder – Skanderborg Kommune som virksomhed står for under 1 % af de samlede klimagasudledninger i kommunen. Vi har brug for sparring på hvordan vi kommer fra at informere og inspirere, til at designe løsninger med fokus på adfærdændringer - blandt andet når det handler transport, forbrug, affald, indkøb mv.

Klimatilpasning

Siden vedtagelsen af Klimatilpasningsplanen i 2014 er der løbende sket en forbedring af ledningsdata, nye værktøjer til risikohåndtering er udviklet, og kommunen har høstet erfaringer via de prioriterede klimaindsatser.

De erfaringer skal nu bringes i spil ind i det fremtidige arbejde med klimatilpasning, og her vil DK2020 kunne bidrage med nyeste viden, erfaringer og nye ideer, der kan løfte indsatsen i Skanderborg.

Det gode samarbejde om klima og skybrudshændelser skal videreføres inden for rammerne af den nye lovgivning for klimatilpasning, som blev vedtaget ved årsskiftet 2021. Det betyder en række styringsmæssige og økonomiske ændringer, som der skal findes nye løsninger på. Her vil erfaringsudveksling i regi af DK2020 kunne hjælpe til, at indsatsen hurtigere finder sin nye form.

Bilag

Ansøgningen skal indeholde følgende bilag:

- *Et brev fra borgmesteren og byrådet, der bakker op om deltagelsen (brug skabelon). Ansøgninger modtages, selv om den endelige politiske godkendelse kan være under behandling.*
- *Centrale klimadokumenter (klimaplan, strategi, vision, roadmap, klimatilpasningsplan m.v.) med angivelse af årstal for politisk vedtagelse.*
- *3-5 fotos af kommunetypiske motiver, klimaløsninger m.v. til pressebrug med angivelse af, hvordan der eventuelt skal krediteres. Billedmateriale skal leveres i jpg-format, i højest mulige opløsning.*

Bilag 1: Klima-, energi- og ressourcepolitik (vedtaget 2020)

Bilag 2: Klima-, energi- og ressourcekatalog (vedtaget 2020)

Bilag 3: Uddybende beskrivelser af forandringer (vedtaget 2020)

Bilag 4: Målsценарier for målsætninger i 2030 og 2025 (2020)

Bilag 5: Klimatilpasningsplan (2014)

Bilag 6: Indsatsplan (2014, bilag til Klimatilpasningsplan)

Bilag 7: Borgmesterbrev